

Vad gör jag med mina pengar?

26/3 -17, Söndagförmiddag i Pingstkyrkan, Alingsås

En alternativ rubrik idag skulle kunna vara: Definierande ögonblick, rikedom, prioriteringar och oro. Vi har en serie predikningar utifrån Jesus Bergspredikan och jag ska läsa den text som vi har kommit till idag.

Matt. 6:19-34

¹⁹Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar. ²⁰Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar. ²¹Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara.

Kroppens lampa är ögat

²²Kroppens lampa är ögat. Om ditt öga är ogrumlat får hela din kropp ljus, ²³men om ditt öga är fördärvat blir det mörkt i hela din kropp. Om nu ljuset inom dig är mörker, hur djupt blir då inte mörkret.

Gud och mammon

²⁴Ingen kan tjäna två herrar. Antingen kommer han att hata den ene och älska den andre eller att hålla fast vid den ene och inte bry sig om den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon (*rikedom*).

Gör er inga bekymmer

²⁵Därför säger jag er: bekymra er inte för mat och dryck att leva av eller för kläder att sätta på kroppen. Är inte livet mer än födan och kroppen mer än kläderna? ²⁶Se på himlens fåglar, de sår inte, skördar inte och samlar inte i lador, men er himmelske fader föder dem. Är inte ni värda mycket mer än de? ²⁷Vem av er kan med sina bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd? ²⁸Och varför bekymrar ni er för kläder? Se på ängens liljor, hur de växer. De arbetar inte och spinner inte. ²⁹Men jag säger er: inte ens Salomo i all sin prakt var klädd som en av dem. ³⁰Om nu Gud ger sådana kläder åt gräset på ängen, som i dag finns till och i morgon stoppas i ugnen, skall han då inte ha kläder åt er, ni trossvaga? ³¹Gör er därför inga bekymmer, fråga inte: Vad skall vi äta? Vad skall vi dricka? Vad skall vi ta på oss? ³²Allt sådant jagar hedningarna efter. Men er himmelske fader vet att ni behöver allt detta. ³³Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också. ³⁴Gör er därför inga bekymmer för morgondagen. Den får själv bära sina bekymmer. Var dag har nog av sin egen plåga.

Bön

Ska man sammanfatta min predikan i en mening så skulle det kunna bli: *Den sanna rikedomen är att göra Guds vilja.*

Jag tror verkligen den här texten har något att säga till oss som lever den här delen av världen. Det är inte alla dagar som jag känner mig rik och jag är medveten om att vi har väldigt olika förutsättningar även här i församlingen. Men om man lyfter blicken och jämför med många andra länder så inser jag att jag tillhör en privilegierad minoritet. Vi behöver inte ens gå till andra länder utan det räcker att se sig om i Alingsås. Och att då lyssna till Jesus om pengar och leva i Västvärlden kunde man ju ana att det skulle bli utmanade.

Hur talar man då om detta utan att bli dömande? Tja, vi får väl se om jag lyckas. Men om jag dömer någon så räkna in mig själv i den gruppen. Jag kommer säkert trampa på några ömma tår, spetsa till en del saker men låt oss prata om detta med pengar, hur vi hanterar vår ekonomi.

Hur ska vi t.ex. förhålla oss till våra egendomar? Jag tänker att vi behöver landa i att de allra flesta är betydelselösa i det stora perspektivet. Vi får inte missförstå sakers verkliga värde. När vi gör det så

blir vi lätt giriga. Girigheten triggat igång ett antal andra saker i våra liv, lyxliv istället för enkelhet, fåfänga, hamstrande, egoism och snålhet.

Jag behöver ofta försöka ta ett steg tillbaka från vårt samhälle, där mycket handlar om att köpa olika saker och försöka se på det med Guds ögon. Se hur meddragen jag har blivit i det. Hur jakten på de senaste prylarna får mig att tappa perspektivet så att jag inte ser hur mycket andra människor lider. Man talar om att vi kan utrota fattigdomen under min livstid om vi hjälps åt. Men jag är orolig över mig själv, som dessutom bekänner mig som kristen, är för upptagen av att planera min chartersemester så jag inte är med och utrotar fattigdomen.

Och det är lätt att det som vi kan köpa får bestämma vem jag är. Jag är en Thailandsresare. Eller jag är en sån som har den senaste Applepryl, eller som har dyra märkesväskor.

Ibland känns det som om vi nästan tvångsmässigt följer en ström, en riktning som vi inte kan påverka. Paulus säger i 1 Kor. 12 att "Ni vet att när vi var hedningar drogs ni viljelöst med, bort till de stumma avgudarna". Vi dras väl inte direkt in i några avgudatempel men visst kan det kännas som om vi dras med i riktningar som vi inte riktigt vill. Man känner ett tvång att ha det senaste, att renovera, att göra påkostade middagar för det gör ju alla andra. Någonstans känner vi att vi inte riktigt vill men vi dras med i strömmen. Detta är en makt vi har att kämpa mot.

En annan sida av den makten är gränslösheten. Att aldrig få nog, man vill jobba lite till, bara lite mer pengar på banken, bara lite bättre tid på milen. Det finns ingen bortre gräns. Man får aldrig nog, bara en specialresa till, bara lite mer inflytande på jobbet, bara ett steg till på karriärstegen.

Jag skulle säga att arbete och pengar uppfattas som hårda värden i vår tid, i våra liv. Det är tydliga, greppbara saker i det verkliga livet som vi behöver förhålla oss till. Gud, i vår kultur, kanske inte i ditt liv men åtminstone generellt, så uppfattas Gud som ett mjukt värde. Den andliga dimensionen kan göra livet rikare på de områden där de hårda värdena inte har så mycket att tillföra. Om den analysen stämmer så blir det inte så konstigt att det Jesus säger i Bergspredikan utmanar oss gång på gång. För det blir ju tydligt vad som är centrum och vad som är lite mer perifert. Vad som är hårt och viktigt och mjukt och formbart utifrån det viktiga. Att "förtrösta på Gud" blir ju i sånt fall något andligt, som vi anpassar till det vardagliga livet som kretsar kring arbete, plånboken och bankkontot.

Vilket utrymme har Gud i mitt liv? När författaren Magnus Malm skriver om Bergspredikan och den här passagen så föreslår han tre testfrågor för att inför sig själv och Gud stämma av vilken plats tron har i mitt liv. Eller för att upptäcka vem eller vad som i praktiken är min gud.

Den första frågan är: "Var hämtar jag min försörjning?". Försörjning handlar då inte enbart om mat på bordet utan frågan är större än så. Vem eller vilket sammanhang ger mig min självkänsla? Var är min primära tillhörighet? På vad bygger jag min identitet? Vem får ytterst tala in i mitt liv och säga vem jag är?

Den andra frågan är: "Hur fattar jag mina beslut?". När du står inför större beslut som kommer påverka dig för en längre tid, vad grundar du dem på? Utgår dina beslut från din gudsrelation eller fattar du beslut på egen hand och ber om Guds välsignelse efteråt.

Den sista frågan är: "Hur ser mina relationer ut?". Frågorna hänger så klart ihop och om det är så att vi inte riktigt tror att Gud skulle klara av att försörja oss så kommer vi själva ta kontrollen när det krisar eller ett avgörande beslut behöver fattas. Då blir våra relationer baserade på vad som kan hjälpa mig framåt och vidare. Orkar jag ta in den som lider? Har jag tid för en människa som inte kommer ge mig något tillbaka? Är mina relationer mer präglade av Guds kärlek eller av min egen vinning?

I den sista delen av bibeltexten vi läste så hörde vi om människor som jagade efter de vardagliga sakerna och hur Jesus föreslog ett annat förhållningssätt.

Är vi jägare? Människor som alltid är på väg, ständigt något som vi måste fixa. Ett liv där stressnivån bara höjs och höjs. Fokus är på bristen, det vi saknar. Vi tappar bort det vi har och ser bara det vi inte har. Sociala mediernas förbannelse av att jämföra andras människors lycka och topptillfällen med sin egen grå vardag av gröt till middag och barn som bråkar. Vi hittar inte oss själva och då blir det också svårt att relatera på ett gott sätt till andra. Relationer blir något som utnyttjas. Vi själva blir utnyttjade i en ekonomi som mäter vårt värde i kronor och är fast i ett ekorrhjul som bara tvingar oss att springa fortare och fortare.

Guds ekonomi utgår från den han är. Utifrån hans godhet, att han vill oss gott. Och han ger oss ett värde. Jesus lyfter fram hur vi människor är så oerhört värdefulla. Vi ska visa respekt för skapelsen och djuren men Jesus säger att vi är mycket mer värda än dem.

Detta leder till ett annat förhållningssätt. Gud förser. Inte på ett nonchalant sätt men på ett sätt som gör mig lugnare, som skapar en tacksamhet i mig för det jag faktiskt har. Jag får en bättre möjlighet att vara närvarande i mitt eget liv och då blir mina relationer också utifrån detta. Jag kan lyssna och ta in andra.

Jag är så medveten om att detta är svårt. Och vissa perioder kan det gå bättre än andra och min önskan är inte att sänka någon som känner sig träffad av jagandet utan att få den människan, och det är också jag själv, att ställa frågan: Hur vill jag leva? Vill jag jaga runt? Vilken riktning ska mitt liv ha? Det är frågorna som Jesus vill att vi ska ställa oss, inte: Vad ska jag äta, vilka kläder ska jag ha på mig, vart ska vi åka på semester?

Vilken bild av vi har av Gud blir viktigt om vi ska landa rätt i detta. Är han god, vill han mig gott? Blir mitt liv bättre om jag överlämnar mig helt till honom? Torftigare/rikare?

Övergång...

Ni kan inte tjäna både Gud och mammon, sa Jesus. Mammon är arameiskans ord för rikedom och det har varit lite svåröversatt vilket gjort att man låtit det vara kvar och det har blivit som något slags egennamn på girighet och rikedom.

Rikedom verkar vara det tydligaste exemplet på vad som kan lura oss bort från ett sant lärjungaskap.

1 Timotheosbrevet 6:6–10 (B2000)

⁶Och visst ger religionen god lön om man nöjer sig med det nödvändiga, ⁷för tomhänta kom vi till världen och tomhänta skall vi gå ur den. ⁸Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda. ⁹De som vill bli rika låter sig snärjas av frestelsen och faller offer för alla de dåraktiga och skadliga begär som störtar människorna i fördärv och undergång. ¹⁰Kärleken till pengar är roten till allt ont; genom den har många förts bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.

Hebreébrevet 13:5 (B2000)

⁵Lev inte för pengar; nöj er med vad ni har. Gud själv har sagt: *Jag skall aldrig svika dig, aldrig överge dig,*

Något tröstande så verkar det inte bara vara hos oss här i västvärlden som Jesus ord träffade ordentligt. Jag tror att vi behöver vara vaksamma över hur vi förhåller oss till vår ekonomi. Jag har så lätt att önska mig mer pengar och tänka att livet skulle bli bättre då. Det är väldigt lite som pekar i

den riktningen. Visst, den ofrivilliga fattigdomen, när man inte har råd med det grundläggande ska bekämpas men det är inte min situation.

När vi pratade kring detta med några vänner för ett tag sedan så blev frågan vad som egentligen kan avhjälpa önskan efter mer. Helt ärligt, sa han då, det är bara Jesus. Det visste vi egentligen allihopa men vi behöver påminna oss om det. Du kommer alltid vilja ha lite mer pengar, det begäret kommer inte ta slut, det blir bara större om man försöker stoppa det.

Jesus vet det, därför knyter han ihop sin undervisning kring det här ämnet med att säga vad som ska vara hans lärjungars första prioritet.

³³Sök först hans rike och hans rättfärdighet, så skall ni få allt det andra också.

Gud först.

Då kommer han förse oss. Och om vi lyckas landa i att han är källan till vår försörjning, och inte bara då kring mat utan även i det breda perspektivet, kring vilka vi är, vad som är vårt värde. Om Gud är vår försörjare så innebär det att Mammon inte är det. Och om Mammon inte är vår försörjare så behöver vi inte springa i det ekorrhjulet som bara snurrar utan vi kan faktiskt kliva ur det. Vårt värde sitter inte i att vi håller hjulet i rörelse, vårt värde kommer från Gud.

Till sist. Jag tror på den goda kombinationen av hjärtats tro och genomtänkta handlingar.

”Där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara”, sa Jesus.

Att investera i Guds rike är att hjälpa sig själv att gå i den riktningen. Inte av tvång, det tror jag inte på, men om jag vet att detta är det jag vill, hur kan jag då hjälpa mig själv att gå i den riktningen? Placera din skatt i himlen, säger Jesus. Använd det du har fått till att göra gott så kommer det hjälpa ditt hjärta att också vara där.